

CO AUTO ROM

W GŁO WACH

SIEDZI?

aktywności kulturalne w księgarniach / edycja 4

warsztaty:
monotypii
fotomontażu
wierszowania
ilustrowania
typografii
leporello

spotkania
autorskie

Fundacja
Burza
Mózgów

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Tatrzańskie szczyty

Opracowanie: Adam Pękalski
Scenariusz warsztatów

Adam Pękalski – Ukończył grafikę na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Stypendysta Ministra Kultury i Sztuki w 1999 r. Zajmuje się ilustracją książkową, prasową i reklamową oraz plakatem, okazjonalnie również komiksem i malarstwem. Jego prace prezentowane były na wystawach indywidualnych i zbiorowych w Polsce (m.in. w Warszawie, Gdańsku, Sopocie, Zielonej Górze, Legnicy, Elblągu, Zawierciu) oraz za granicą: w Leigh-on-Sea (UK), Zemun, Moskwie, Ankarze (TR) i Novo Miloševo (Serbia).

Jest autorem ilustracji m.in. do książek: *Julian i Irena Tuwim Dzieciom* (Nasza Księgarnia), *Paweł i Gawęł*, Aleksander Fredro (Wydawnictwo Bajka), *Dawniej czyli Drzewiej*, Małgorzata Strzałkowska (Wydawnictwo Bajka), *Sanatorium*, Dorota Gellner (Wydawnictwo Bajka), *Praktyczny pan*, Roksana Jędrzejewska-Wróbel (Wydawnictwo Bajka), *Tatry. Przewodnik dla dużych i małych*, Barbara Gawryluk i Paweł Skawiński (Wydawnictwo Literackie).

Grupa wiekowa: dzieci 6-10 lat

Liczba uczestników: 25 os.

Czas trwania: 60-120 minut

Cele: Poszerzenie znajomości środków artystycznych przez stworzenie dzieła plastycznego przy zastosowaniu mieszanych technik: szablonu, stempla i tradycyjnego rysunku. Efektem końcowym warsztatów jest seria spektakularnych zimowych krajobrazów górskich. Ułożenie powstałych podczas warsztatów prac w rzędzie jedna obok drugiej może dać dodatkowy efekt panoramy tatrzańskiej grani lub łańcucha górskiego przysypanego śniegiem.

Materiały dla grupy 25 osób:

- Papier rysunkowy (po 2 arkusze A3 i 1-2 arkusze papieru A4) - 25 szt.,
- kryjące farby plakatowe lub akrylowe (sugerowane kolory: biały, ciemny niebieski, czerwony, żółty i czarny) - 25 szt.,
- niewielkie sztywne gąbki (mogą być np. myjki kuchenne) - 25 szt.,
- gumki do mazania - 25 szt.,
- nożyki introligatorskie i mata-podkładka do wycinania lub nożyczki - 25 szt., (opcjonalnie; niewskazane dla młodszych dzieci),
- plastikowe talerze lub tacki i pędzle do mieszania farb - 25 szt.,
- kubeczki lub inne naczynia na wodę do płukania pędzli - 25 szt.,
- papierowe ręczniki do wycierania pędzli,
- pliki z szablonem drzew TUTAJ,
- narzędzia do rysowania (kredki, flamastry, itp.) - tyle, żeby wystarczyło dla wszystkich uczestników warsztatów.

Organizacja sali: Potrzebne jest jedynie zapewnienie uczestnikom wygodnych stanowisk do malowania i rysowania, czyli po prostu stołów i krzeseł. Żeby uniknąć pobrudzenia stołów, wskazane byłoby zabezpieczenie ich papierem pakowym lub folią malarską.

Ze względów organizacyjnych, w przypadku jednej osoby prowadzącej, warsztaty takie najlepiej sprawdzają się w grupach liczących maksymalnie 15 uczestników.

Przed zajęciami:

- Pobierz pliki z szablonem drzew [TUTAJ](#),
- Przygotuj materiały z listy .

Przebieg zajęć:

- Z jednego z arkuszy A3 należy odedrzeć lewy górny i prawy górny róg, tak, by linie oddarcia się przecinały poniżej górnej krawędzi papieru – w ten sposób powstanie mniej lub bardziej trójkątny kształt górskiego szczytu. Orientacja arkusza może być pionowa – wówczas otrzymamy bardziej dramatyczny masyw górski typu Matterhorn, albo pozioma – nasza góra będzie wtedy bardziej rozłożysta, jak np. grań Giewontu. Wybór zależy tu tak naprawdę od indywidualnych preferencji. Zamiast drzeć, można też oczywiście użyć nożyczek, ale traci się wtedy pożądany element przypadkowości i naturalnej nieregularności poszarpanego górskiego szczytu. Ważne tylko, żeby przy darciu nie pognieść za dużo papieru, bo wtedy dalsza praca może okazać się nieco problematyczna.
- Na plastikowych talerzykach wymieszać farby, tak, by uzyskać pożądane odcienie. Należy pamiętać, że najprawdopodobniej najwięcej zużyje się farby białej, która będzie służyć do rozjaśniania i przełamywania barw, dlatego warto przygotować jej więcej niż pozostałych kolorów. Farby nie powinny być zbyt rzadkie – najlepsza byłaby konsystencja gęstej śmietany.
- Przykładamy wydarty z papieru kształt góry do drugiego arkusza A3 w ten sposób, by dolne krawędzie się pokrywały. Ostrożnie maczamy gąbkę w farbie rozsmarowanej na plastikowym talerzyku. Następnie delikatnymi uderzeniami gąbki nakładamy farbę na odkryte partie spodniego arkusza, malując niebo. Im lżejsze uderzenia, tym delikatniejszy ślad zostawią one na papierze. Najlepiej jest zacząć od konturu górskiego szczytu, i stopniowo posuwać się do krawędzi kartki. W zależności od fantazji może to być kolor jasno błękitny (wtedy należy wymieszać białą i ciemnoniebieską farbę), albo szary (wówczas oprócz niebieskiego można dodać odrobinę czerwonej i żółtej farby). [UWAGA: szarość uzyskana z wymieszania białej i czarnej farby jest głucha i nieciekawa, o wiele lepsze rezultaty uzyskuje się stopniowo dodając do bieli inne kolory.] Może to być również psychodeliczna mieszanina różnych barw, w sztuce bowiem, jak wiadomo, oryginalność wizji i nieskrępowana swoboda twórcza mają absolutny priorytet...

- Po namalowaniu nieba, można wyciąć lub wyszarpać tu i ówdzie w górnym arkuszu nieregularne, podłużne otwory i przy pomocy gąbki odwzorować je na spodniej kartce, tak, by powstały wyzierające spod śniegu skały i turnie. Proponuję użyć tu nieco ciemniejszej farby niż tej użytej do namalowania nieba (można użyć resztek pozostałych po malowaniu nieba i dodać do nich odrobinę czarnej lub ciemnoniebieskiej farby w celu wzmocnienia waloru).
- Podczas gdy niebo wysycha, przycinamy gumki do mazania w taki sposób, by powstał podłużny trójkątny stempel w uproszczonym kształcie świerka. Można przygotować więcej niż jeden, dla ciekawszego efektu; trójkąty powinny mieć ok. 1 cm w podstawie i od 2 do 3 cm wysokości. **[UWAGA: ze względów bezpieczeństwa, zwłaszcza jeśli uczestnikami warsztatów byłyby dzieci w wieku wczesnoszkolnym, zaleca się, żeby stemple przygotowała wcześniej osoba dorosła.]**
- Przy użyciu stempli sadzimy smreki i kosodrzewinę w górnych i środkowych partiach szczytu – tam, gdzie przyjdzie nam ochota.
- W kartkach A4 wycinamy szablony z kształtami większych świerków (5-7 cm wysokości); można tu skorzystać z dołączonych wykrojników, lub zaprojektować własne. Następnie używając gąbki tworzymy z ich pomocą reglowy las u podstawy góry. **[UWAGA: podobnie jak w przypadku stempli, mając na względzie bezpieczeństwo młodszych uczestników, a także chcąc, by warsztaty przebiegały sprawniej, najlepiej byłoby, gdyby szablony zostały zawczasu wycięte przez osobę prowadzącą zajęcia].**
- Do gotowego pejzażu można dorysować kredkami lub flamastrami narciarzy, taterników, stadko kozic, wyciąg, kolejkę linową – cokolwiek wyobraźnia nam podpowie.